

Innspel frå Noregs Mållag til valprogram til fylkestingsvalet 2027

Noregs Mållag organiserer over 16.000 medlemmer i 180 lokallag og arbeider for nynorsk på alle samfunnsområde. I tillegg er vi opptekne av vilkåra for dialektane, dei samiske språka og andre nasjonale minoritetsspråk og språk- og kulturmangfaldet i stort.

Noregs Mållag ynskjer å kome med innspel som kan brukast til program til fylkestingsvalet. Det viktigaste arbeidet for nynorsken blir gjort lokalt, og difor vil vi at partia forpliktar seg gjennom valprogrammet til å fylgje opp dette. Vi oppmodar òg alle om å skrive heile eller delar av programmet på nynorsk.

Gode vilkår for nynorsk i fylket

Fylkeskommunen er ein svært viktig språkbrukar og eit like viktig språkførebilete. Når fylkeskommunen tek språket på alvor, skaper han eit fellesskap og gjer nynorsk til eit levande bruksspråk. Gjennom språklova har det offentlege ansvar for å fremje og utvikle nynorsk som samfunnsberande språk. Eit medvite språkarbeid i fylket styrkjer nynorsken både lokalt og nasjonalt.

Framlegg til programformulering:

- [parti] vil arbeide for at [X fylke] skal vere ein tydeleg språkpolitisk aktør som fremjar nynorsk på alle område.

Innkjøpsmakt og digital infrastruktur på nynorsk

Den digitale verda omkransar oss på mange vis, og det er avgjerande at denne infrastrukturen finst på nynorsk. Fylkeskommunane brukar og kjøper inn digitale tenester til bruk på mange område, og innkjøpsmakta til fylkeskommunane kan bidra til å leggje press på produsentane ved å stille krav i innkjøpsprosessar. På den måten vil fleire tenester bli produserte på nynorsk, og mange får møte meir nynorsk i kvardagen.

Framlegg til programformulering:

- [parti] vil sikre at fylket brukar innkjøpsmakta si og stiller krav om fullgod nynorskstøtte ved innkjøp, utvikling og bruk av digitale løysingar.
- [parti] vil sikre at fylket har rutinar for språkinnstillingane på tilsette og elevar sine digitale einingar, slik at dei møter digital nynorsk der dei kan.

Språkbruksplan for fylkeskommunen

Ein språkbruksplan gjer det enklare å arbeide systematisk med språk i heile organisasjonen. Han klargjer mål, ansvar og rutinar og er eit godt verktøy for at fylkeskommunen følgjer opp pliktene etter språklova.

Framlegg til programformulering:

- [parti] vil sikre at kommunen vedtek ein språkbruksplan som legg til rette for systematisk arbeid med nynorsk og oppfølging av språklova, og vere ein pådrivar for at planen vert fylgt opp.

Skulemålsplan

Fylkeskommunen har ansvar for opplæringa i den vidaregåande skulen. Det er mellom ungdomsskulen og den vidaregåande opplæringa flest elevar skiftar frå nynorsk til bokmål. Det er viktig at fylkeskommunen har ein medviten språkpolitikk for at det skal vere like lett å vere nynorskelev som bokmåselev og dermed å hindre språkskifte, og for å sikre at elevane får ei god opplæring i nynorsk, anten det er hovudmålet eller sidemålet deira.

Framlegg til programformulering:

- [parti] vil sikre at fylkeskommunen vedtek ein skulemålsplan som legg til rette for systematisk arbeid med nynorsk i den vidaregåande skulen.

Bibliotek og kultur

Bibliotek og kulturliv er viktige arenaer for språk, identitet og deltaking. Fylkeskommunen kan styrkje nynorsk gjennom litteraturformidling, arrangement og samarbeid med lokale lag og organisasjonar.

Framlegg til programformulering:

- [parti] vil leggje til rette for eit rikt kultur- og bibliotekstilbod der nynorsk vert prioritert og synleggjort.

For meir informasjon eller spørsmål:

Peder Lofnes Hauge, leiar i Noregs Mållag

e-post: peder.hauge@nm.no

telefon: 95 12 26 89

Synnøve Marie Sætre, politisk rådgjevar i Noregs Mållag

e-post: synnove.setre@nm.no

telefon: 92 69 53 30